

រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា
វិទ្យាស្ថានសិក្សាបិទ
នាយកដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចនិងការអភិវឌ្ឍបិទ



និន្នាការសេដ្ឋកិច្ចសង្គម ចិន
កញ្ញា ២០២៥



សសសសសសសសសស

បុព្វកថាអ្នករៀបរៀង

ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥ ការនាំចេញនិងនាំចូលរបស់ចិនមានការថយចុះ ធៀបនឹងខែមុន តែកើនឡើងធៀបរយៈពេលដូចគ្នាឆ្នាំមុន។ ដម្លោះថៃនិងកម្ពុជា បានធូរស្រាល ដោយភាគីទាំងសងខាង មិនមានការប្រឈមមុខជាក់គ្នាជាប្រដាប់អាវុធ ដោយយកការចរចាជាដំណោះស្រាយ។

ជាអ្នករៀបរៀងខ្ញុំបាទ ក្នុងពេលបំពេញភារកិច្ច ក្នុងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ដោយខ្ញុំបាទបានរៀនសូត្រពី វិធីសាស្ត្រគណនាកំណើនពី ឯកឧត្តម គឹម ផល្លា ជាអគ្គនាយករង នៃអគ្គនាយកដ្ឋានគោលនយោបាយ នៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និង មុនចូលបម្រើការងារក្នុងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ខ្ញុំបាទបានរៀនសូត្រពីស្ថិតិអនុវត្តពី អ្នកជំនាញ (Expert) នៃ ធនាគារពិភពលោក (World Bank) សាស្ត្រាចារ្យ Michele Bruni ក្នុងពេលខ្ញុំបម្រើការក្នុង ទីភ្នាក់ងារជាតិមុខរបរនិងការងារ និងខ្ញុំបានសិក្សាស្ថិតិវិទ្យា និងសេដ្ឋកិច្ចសាស្ត្រ ពីសាស្ត្រាចារ្យ Honda Yuzo និងសាស្ត្រាចារ្យ Ban Kanemi នៃសាកលវិទ្យាល័យ Osaka និងសាស្ត្រាចារ្យ Maesono Yoshihiko និង សាស្ត្រាចារ្យ Saeki Chikayoshi នៃសាកលវិទ្យាល័យ Kyushu។

ខ្ញុំបាទសង្ឃឹម កិច្ចការ ស្រាវជ្រាវ និងតាមដានព័ត៌មានសេដ្ឋកិច្ចសង្គម ចិន នេះ នឹងអាចជាអត្ថប្រយោជន៍ ដល់អ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវពីសេដ្ឋកិច្ចសង្គមចិន។ របាយការណ៍នេះ គ្រាន់តែជា Flash Report ដែលមិនស៊ីជម្រៅ សម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចជាក់ស្តែង។

ថ្ងៃអង្គារ ៨កើត ខែអស្សុជ ឆ្នាំម្សាញ់ សប្តស័ក ពុទ្ធសករាជ ២៥៦៩

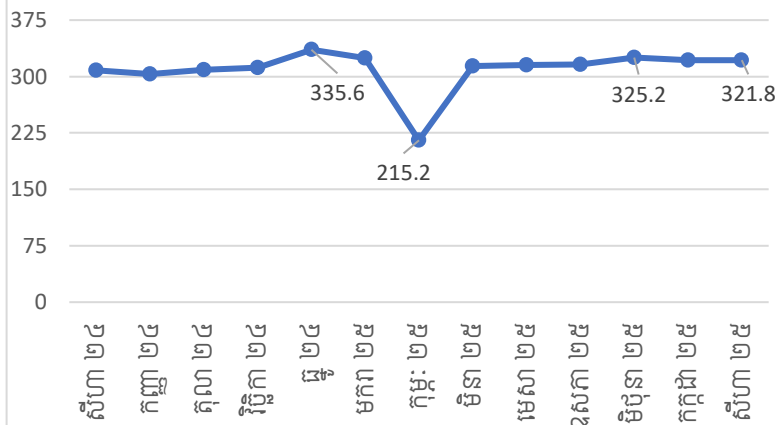
ថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២៥

អ្នករៀបរៀង

ជឹម សុជាតិ (MSc. In Economics)

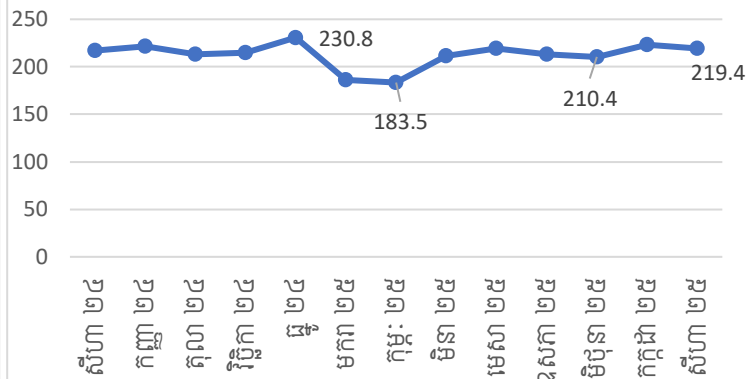
ក្រាហ្វិកនៃនិទ្ទាការសេដ្ឋកិច្ចចិន

ការនាំចេញរបស់សេដ្ឋកិច្ចចិន (ប៊ីលាន\$)



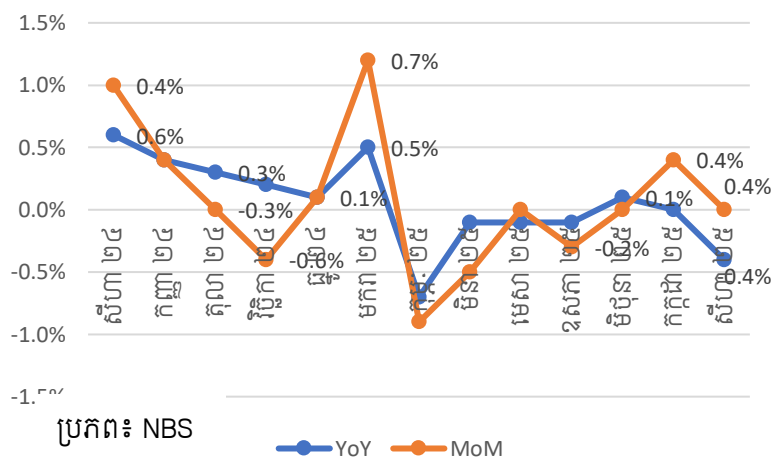
ប្រភព៖ Ministry of Commerce People Republic of China

ការនាំចូលរបស់សេដ្ឋកិច្ចចិន (ប៊ីលាន\$)



ប្រភព៖ Ministry of Commerce People Republic of China

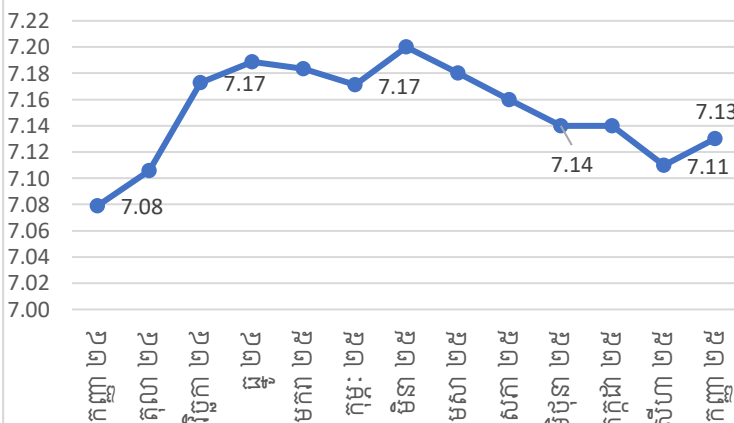
អតិផរណារបស់ចិន



ប្រភព៖ NBS

● YoY ● MoM

អត្រាផ្លូវប្រាក់យ៉ាន/\$



ប្រភព៖ China Foreign Exchange Trade System

ស្ថានភាពនិរន្តរភាពសេដ្ឋកិច្ចចិន

នៅខែសីហា ឆ្នាំ២០២៥ ប្រទេសចិនបាននាំចេញទំនិញមានតម្លៃ ៣២១,៨ ប៊ីលានដុល្លារ ដូចគ្នា ធៀបនឹងខែកក្កដា ធៀបរយៈពេលដូចគ្នាឆ្នាំមុនការនាំចេញកើនឡើង ៤,៤% ចំណែកការនាំចូលរបស់ចិន មាន ២១៩,៤ ប៊ីលានដុល្លារ ថយចុះ ១,៨% ធៀបនឹងខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០២៥ ធៀបរយៈពេលដូចគ្នាឆ្នាំមុន ការនាំចូលកើនឡើង ១,១%។ ក្នុងខែសីហា ២០២៥ រូបិយបណ្ណយ៉ាន ចិនបានចុះថ្លៃ ដល់ 7.13 យ៉ាន/\$។ តម្លៃទំនិញប្រើប្រាស់របស់ប្រទេសចិនបានធ្លាក់ចុះ 0.4% yoy ក្នុងខែសីហា ឆ្នាំ ២០២៥ បន្ទាប់ពីបានធ្លាក់ ចុះកាលពីខែមុន និងមិនដូចរំពឹងទុកទីផ្សារនៃការធ្លាក់ចុះ 0.2% ។ អតិផរណាបានកើនឡើងដោយ អតិផរណាលំនៅដ្ឋាន (0.1% ទល់នឹង 0.1%) សម្លៀកបំពាក់ (1.8% ទល់នឹង 1.7%) ការថែទាំសុខភាព (0.9% ទល់នឹង 0.5%) និងការអប់រំ (1.0% ទល់នឹង 0.9%) ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ថ្លៃដឹកជញ្ជូនបានធ្លាក់ចុះ ប៉ុន្តែក្នុងល្បឿនយឺតជាង (-2.4% ទល់នឹង -3.1%) ។

ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបរបស់ប្រទេសចិនបានកើនឡើង ដោយការកែតម្រូវតាមរដូវកាល ១,១% នៅក្នុង Q2 ២០២៥ ដោយបានផ្ដល់ការព្យាករណ៍ទីផ្សារ 0.9% ទោះបីជាមានការយឺតយ៉ាវបន្តិចពីការ កើនឡើង ១,២% នៅក្នុង Q1 ក៏ដោយ។ លទ្ធផលដែលខ្លាំងជាងការរំពឹងទុកបានឆ្លុះបញ្ចាំងពីឥទ្ធិពល វិជ្ជមាននៃវិធានការគាំទ្រគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចរបស់ចិន រួមទាំងការកាត់បន្ថយអត្រាការប្រាក់ និងការ កើនឡើងនូវការដាក់បញ្ចូលសាច់ប្រាក់ងាយស្រួល ដើម្បីគាំទ្រដល់សេដ្ឋកិច្ចដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយ ពន្ធគយ ទន្ទឹមនឹងនេះ ទីភ្នាក់ងារស្ថិតិរបស់ប្រទេសចិនបានកត់សម្គាល់ឃើញថាសេដ្ឋកិច្ចរក្សាបាននូវ កំណើនប្រកបដោយស្ថិរភាពជាមួយនឹងសន្ទុះដ៏រឹងមាំ ដោយបង្ហាញពីភាពធន់របស់វា ប៉ុន្តែមាន ភាពមិន ច្បាស់លាស់ពីខាងក្រៅ និងការបន្តចុះខ្សោយនៃតម្រូវការក្នុងស្រុក។

អនុសាសន៍របស់ លោកប្រធានាធិបតីចិន ៖

ស្ថានទូតចិន នៅប្រទេសកូរ៉េ បានប្រារព្ធពិធី reception marking PRC's 76th founding anniversary។ លោក អគ្គរដ្ឋទូតចិន Ma Jia បានមានប្រសាសន៍ថា Under the leadership of the Communist Party of China, China has become a contributor to global development, a driver of openness and prosperity, a responsible actor in addressing the questions of our time, and a guardian of world peace and stability ។ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិនត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុង ថ្ងៃ ១ តុលា ១៩៤៩ ។

ប្រទេសចិនបានផ្តល់ភាពម៉ឺងម៉ាត់ដល់ការគោរពគោលការណ៍អភិបាលកិច្ចក្នុងសកលលោក rule of law in global governance ។ នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំ Shanghai Cooperation Organization Plus លោកប្រធានាធិបតីចិន ស៊ី ជីងកីន បានមានប្រសាសន៍ថា “Put forward the Global Governance Initiative emphasizing the need to stay committed to international rule of law, rules-based order, but in practice adopt a selective approach to international law” using rules when suits common interests and discarding when does not. ។

ពេលសព្វថ្ងៃ ពិភពលោកបិតក្នុងភាពជ្រួលច្របល់ និងភាពមិនច្បាស់លាស់ ប្រទេសចិនជាប្រទេសបានរួមចំណែកក្នុងការថែរក្សាមនុស្សធម៌និងអរិយធម៌ As the world enters a period of turbulence and transformation, old and new challenges make it urgent to find solutions in the shared interests of the well-being and civilizations of humanity, inn this vital regard, China has increasingly become a major contributor to global public intellectual goods over recent years, putting forward the Global Development Initiative, the Global Security Initiative, the Global Civilization Initiative, and the Global Governance Initiative (GGI) ។

សេដ្ឋកិច្ចនយោបាយ៖ ប្រធានាធិបតី Donald Trump បានប្រកាសពីពន្ធគយលើផលិតផលគ្រួសារជាច្រើន រួមទាំងទូរស័ព្ទបាយនាំចូល និងគ្រឿងសង្ហារឹមប្រភេទមួយចំនួន ដែលអាច បន្ថែមការចំណាយកាន់តែច្រើនដល់ប្រភេទដែលបានកើនឡើងតម្លៃក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានខែថ្មីៗនេះ។ លោក Trump ក៏បានប្រកាសពន្ធលើរបាយដឹកទំនិញធុនធ្ងន់ និងពន្ធខិតសម្រាប់ផងដែរ។

ជម្លោះនាពេលថ្មីៗនេះរវាងប្រទេសថៃ និងកម្ពុជាបានកើតឡើងនៅពេលដែលបញ្ហាព្រំដែនជាប្រវត្តិសាស្ត្រ ត្រូវបានសង្កត់ធ្ងន់ដោយភាពតានតឹងផ្នែកនយោបាយ និងវិបត្តិបោកប្រាស់តាមអ៊ីនធឺណិត។ នេះជាបញ្ហា ១ សម្រាប់សមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ និងអ្នកបង្កើតគោលនយោបាយក្នុងតំបន់ គិតគូរពិចារណា (acrimonious border dynamics were stressed by political tensions and a worsening cyber-scram crisis.) ។

ប្រធានាធិបតីអាមេរិក Donald Trump បានផ្លូវឈ្មោះក្រសួងការពារជាតិអាមេរិក Department of Defense ក្លាយជា ក្រសួងសង្គ្រាម Department of War។ ប្រធានាធិបតីអាមេរិក Donald Trump បាននិយាយ The War Department is going to fight decisively, not endless conflicts. It's going to fight to win, not not to lose. We're going to go on offense, not just on defense. Maximum lethality, not tepid legality. Violent effect, not politically correct. We're going to raise up warriors, not just defenders.

សេដ្ឋកិច្ចសង្គម៖ Starbucks Corp. និង Burger King Corp. កំពុងគិតឡើងវិញនូវយុទ្ធសាស្ត្រប្រទេស ចិនរបស់ពួកគេ ខណៈដែលពួកគេធ្វើការដើម្បីរក្សាទំនាក់ទំនងនៅក្នុងទីផ្សារអាហារ និងភេសជ្ជៈដែល មានប្រកួតប្រជែងនៅក្នុងប្រទេស។ នៅដើមឆ្នាំ ២០២៤ ក្រុមហ៊ុន Starbucks មានគំនិតនៃការស្វែងរក អ្នកវិនិយោគយុទ្ធសាស្ត្រថ្មីសម្រាប់អាជីវកម្មនៅប្រទេសចិនរបស់ខ្លួន។ ការផ្លាស់ប្តូរនេះបានកើតឡើង បន្ទាប់ពីពីរត្រីមាសជាប់គ្នានៃប្រាក់ចំណូលធ្លាក់ចុះ និងការលក់ហាងដូចគ្នានៅក្នុងទីផ្សារ។

សេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះមានកំណើនយឺត ដែលបណ្តាលដោយកត្តាដូចជា គោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្មគាំពារនិយម បំណុលកើនឡើង និងការរំខានពីជំងឺរាតត្បាត COVID-19 ។ បញ្ហាប្រឈមសំខាន់ៗរួមមានអតិផរណាជាប់លាប់ តម្លៃអាហារ និងថាមពលខ្ពស់ បញ្ហាសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ និងការកើនឡើងភាពអត់ការងារធ្វើនៅក្នុងតំបន់មួយចំនួន។ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងភាពមិនច្បាស់លាស់ នេះ វិនិយោគិនកំពុងស្វែងរកសុវត្ថិភាពក្នុងទ្រព្យសកម្មដូចជាមាស ហើយមានការខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បី ការពារប្រឆាំងនឹងការធ្លាក់ចុះនៃសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុងប្រទេសដូចជាសហរដ្ឋអាមេរិក តាមរយៈសកម្មភាពដូច ជាការកាត់បន្ថយអត្រាការប្រាក់។ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកបាននឹងកំពុងធ្លាក់ចុះជាបណ្តើរៗចាប់តាំង ពីការងើបឡើងវិញ ក្រោយការរាតត្បាតនៃជំងឺរាតត្បាតឆ្នាំ ២០២១ ដោយឆ្នាំ ២០២៥ មានការថមថយជា បន្តបន្ទាប់។

មន្ត្រីកំពូលៗរបស់ចិន និងសហរដ្ឋអាមេរិកគ្រោងនឹងជួបនៅប្រទេសអេស្ប៉ាញនៅចុងសប្តាហ៍នេះ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ជីជម្លោះពាណិជ្ជកម្ម និងបច្ចេកវិទ្យាដែលកំពុងកើនឡើង រួមទាំង TikTok ដែលជា វេទិកាចែករំលែកវីដេអូ។ មន្ត្រីកំពូលៗរបស់ចិន និងសហរដ្ឋអាមេរិកគ្រោងនឹងជួបចាប់ពីថ្ងៃទី១៤ ដល់ថ្ងៃ ទី១៧ ខែកញ្ញា។ របៀបវារៈរួមមានការពិភាក្សាលើពន្ធគយ ការត្រួតពិនិត្យការនាំចេញ និងការបង្ខំឱ្យដក ប្រតិបត្តិការរបស់ TikTok របស់សហរដ្ឋអាមេរិក។

ដំណោះស្រាយសម្រាប់ ជម្លោះកម្ពុជា-ថៃ មានមធ្យោបាយការទូត ដែលប្រទេសមហាអំណាចក្នុង ពិភពលោក និងក្នុងតំបន់ បានអាចមានឥទ្ធិពលដល់ប្រទេសកំពុងមានជម្លោះ។ បញ្ហាសំខាន់គឺ ការចរចា តាមរយៈកិច្ចសហការគ្នាតាមរយៈសេដ្ឋកិច្ច។ ក្នុងជម្លោះព្រំដែនគោករវាងកម្ពុជា-ថៃ បាននិងកំពុងបង្កផល ប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដល់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ការចេញចូលរបស់ពលរដ្ឋនៃប្រទេសទាំងពីរ ពិសេសភ្ញៀវទេស ចរ។ វិធានការបិទច្រក ព្រំដែនរវាងប្រទេសកម្ពុជា និងថៃ បានបង្កការរាំងស្ទះខ្លាំងដល់ការធ្វើដំណើរ ចេញចូលរបស់ភ្ញៀវទេសចររបរទេស ខណៈទេសចររបរទេសភាគច្រើនតែងនិយមធ្វើដំណើរមក ប្រទេសថៃ រួចបន្តដំណើរតាមផ្លូវគោកតាមច្រកព្រំដែនអន្តរជាតិប៉ោយប៉ែតមកកម្ពុជា។

នៅឆមាសទីមួយនៃឆ្នាំ ២០២៥ ដុល្លារអាមេរិកបានធ្លាក់ចុះតម្លៃ ធៀបនឹង អ៊ីរ៉ូ ផោន និងប្រាក់ យ៉េន (RMB) ដោយសារតែការចេញពីគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្មរយៈពេលទីពីររបស់ប្រធានាធិបតីអា មេរិក Donald Trump ជាពិសេស ពន្ធគយ និងវិបត្តិទំនុកចិត្តកើនឡើងចំពោះវិន័យសារពើពន្ធរបស់អាមេ រិក និងឯករាជ្យភាពរបស់ធនាគារកណ្តាល។

បញ្ហាជម្លោះសព្វថ្ងៃនៃពិភពលោកដោយសារតែធ្លាក់ចុះនៃការមិនគោរពតាម គោលការណ៍និង ច្បាប់របស់ពិភពលោកដែលធ្លាប់មាន មានគោលការណ៍ពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ គោលការណ៍អធិប្បតេយភា ព។ បញ្ហាវិបត្តិផ្សេងទៀត ការមិនគោរពគោលការណ៍អន្តរជាតិ ដោយសារប្រទេសនិមួយមានបញ្ហារវាងគ្នា នឹងគ្នា។ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងណា សន្តិភាពពិភពលោកនឹងបានស្តារមកវិញ ដោយប្រទេសក្នុងពិភពលោក និយាយគ្នា និងសម្របសម្រួលគ្នា តាមរយៈយន្តការសេដ្ឋកិច្ច និងការទូត។

ប្រភពទិន្នន័យ &ព័ត៌មាន៖

- Xinhua
- China National Bureau of Statistics

- Ministry of Commerce People Republic of China
- Statista
- China Foreign Exchange Trade System
- Tradingeconomics
- CNN
- The Bangkok Post
- Caixin
- atlanta
- ychart
- globaltime
- Nikkei
- U.S. Bureau of Economic Analysis
- Reuters